

שיח מפקד בנושא הסרט "המלאך"

תקציר | הסרט מספר את סיפורו של אשרף מרואן, מי שהיה חתנו של נשיא מצרים נאצר ולאחר מותו שימש יועץ ליורשו, הנשיא סאדאת. החל משנות ה-70 העביר מרואן לישראל מידע מודיעיני רב הכולל את האזהרה הספציפית על פרוץ מלחמת יום הכיפורים 24 שעות לפני תחילתה. מרואן מוצג בסרט באופן מרומז כסוכן כפול הנמצא בקונפליקט בין כמיהתו לשלום לבין נאמנותו הלאומית למצרים.

IN THE SHADOW OF | אורך הסרט | 114 דקות

קהל יעד | מפקדים וחיילים

היכן ניתן לצפות? | נטפליקס

פתיחת מפקד | השנה באגף המודיעין, בצה"ל ובמדינה אנו מציינים 50 שנה למלחמת יום הכיפורים. תכנית החינוך והמורשת בנושא זה תבוא לידי ביטוי בראי למידה מן העבר אל הווה והעתיד.

זוהי הזדמנות עבורנו, להעמיק בתהליך החינוכי את ההיכרות עם דמויות מופת, אירועי דגל וכשלים בעשייה המודיעינית לפני, במהלך ובעקבות המלחמה. לקיים שיח בדבר הנורמות הנהוגות בחיל אז והיום בדגש על הבעת דעה. לשמוע וללמוד מסיפורי בוגרי אמ"ן, ותיקי המלחמה, סיפורי השבויים והחללים.

את התהליך החינוכי יובילו ערכי רוח האדם - צניעות וענווה, אחריות ומקצועיות, רעות ושותפות והאומץ להביע דעה.

שיח מפקד בנושא הסרט "המלאך"

סיכום העלילה |

הסרט "המלאך" מספר את סיפורו של אשרף מרואן, חתנו של נשיא מצרים נאצר. מרואן התגורר בלונדון עם אשתו ובנו ולמד שם לימודי תואר שני בכימיה. מרואן לא הסתדר עם נאצר ולאחר שנקלע לקושי כלכלי, החליט לפנות אל שגריר ישראל בלונדון במטרה לתת מידע לישראל אך לפנייתו לא התייחסו ברצינות.

לאחר פטירתו של נאצר ועלית סאדאת לשלטון, הפך מרואן ליועצו הקרוב. סאדאת מינה אותו כאחראי על שני נושאים:

- יחסי מצרים וסעודיה
- יחסי מצרים עם לוב בהנהגת קדאפי

בעקבות העלייה במעמדו של מרואן, המוסד יצר איתו קשר. בין היתר מסר מרואן מידע למוסד על כך שמצרים וסוריה מתכננות לפתוח במלחמה נגד ישראל. הוא התריע מספר פעמים כי עומדת לפרוץ מלחמה אך היא לא פרצה ולכן אמינותו בעיני המוסד נפגעה. הוא נפגש עם ראש המוסד (צבי זמיר) בערב שלפני מלחמת יום הכיפורים והודיעו לו כי המלחמה תפרוץ בשעה 18:00 ביום למחרת.

הסרט מרמז כי בין היתר פעולותיו של מרואן תרמו לכך שמצרים וישראל הצליחו להגיע להסכם שלום.

שיח מפקד בנושא הסרט "המלאך"

שאלות לדיון לאחר הצפייה בסרט |

1. הסרט מרמז כי אשרף מרואן העביר בכוונה מידע שגוי אל המוסד בנוגע לתאריך בו תפרוץ המלחמה. מדוע אתם חושבים שהוא עשה זאת?

2. בסרט מרואן מוצג כאדם הנמצא בקונפליקט בין הרצון לשלום ובין נאמנות למולדת וכי כמיהתו לשלום ביחד עם העובדה שנקלע לקושי כלכלי הביאו אותו לפנות אל השגרירות הישראלית בלונדון. האם לדעתכם הסיבה בעקבותיה החליט לפנות אל השגרירות רלוונטית וצריכה להשפיע על הרצון של המוסד לשתף איתו פעולה? מדוע?

3. הסרט מסתיים בציטוט "הוא מוכר כגיבור לאומי הן בישראל והן במצרים":

- האם אתם מסכימים עם ציטוט זה? למה אתם חושבים שהוא נחשב גיבור במצרים?

- האם אתם חושבים שמישהו אשר "בגד" במולדתו ושיתף פעולה עם מדינת אויב יכול להיחשב כגיבור לאומי?

- האם לדעתכם הוא נחשב בכלל כגיבור בישראל? מדוע?

שיח מפקד בנושא הסרט "המלאך"

סיכום מפקד |

- סכס את חווית הצפייה שלך בסרט, הנקודות החשובות בעינייך וב"אני מאמין" שלך בנושאים אלו. בסרט שמענו על סיפורו של אדם אשר מסר מידע רגיש על מדינתנו למדינה אויבת.
- הסרט מציין קונפליקטים מורכבים בהם נמצא אשרף מרואן. קונפליקט מרכזי הוא הצורך לבחון בין נאמנות למולדת לבין פתרון למצוקה כלכלית בה הוא נמצא. בנוסף, מוצג בסרט הקונפליקט בו נמצא המפעיל של מרואן, שלא יודע האם להאמין לו או שלא.
- כאנשים וכמשרתי אגף המודיעין, אנו מתמודדים עם קונפליקטים ודילמות רבות, קטנות וגדולות. אנו מחויבים לבחון את התמונה הרחבה ולהבין את ההשלכות של כל החלטה שתתקבל. ההחלטות חייבות להיות מבוססות על ערכי רוח צה"ל ואגף המודיעין ועליהן לעמוד באמות המוסר.
- כפי שהסרט מציג את מרואן, ובעקבות הדיון שערכנו עלה כי מרואן חש לכחות באופן חלקי שהוא מאמין כי תרם למולדתו למרות העובדה שהעביר מידע לאויב. נקודה למחשבה בעניין הזו היא מה הן גבולות הגזרה בעניין התרומה למולדת? מה המותר והאסור? כיצד באה לידי ביטוי אהבתנו למולדת ונאמנותנו למדינה הן בשירות הצבאי, במשימתנו המודיעינית ובחיינו כאזרחים במדינה.